

רגבים ע.ר. 580460319

על ידי עו"ד בועז ארזי

ת.ד. 44439 ירושלים, מיקוד 9144302

טל': 02-6560909, פקס: 02-6560363

העותרת

נגד

1. שר הביטחון

2. מפקד פיקוד המרכז, אלוף רוני נומה

3. ראש המנהל האזרחי ביהודה ושומרון, תא"ל דוד מנחם

4. קמ"א איכות הסביבה, מר בני אלבז

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 02-6466120 ; פקס': 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית לעתירה ולבקשה למתן צו ביניים מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 24.1.16 מתכבדים המשיבים להגיש תגובתם לעתירה ולבקשה למתן צו ביניים, כדלקמן.
2. עניינה של העתירה בבקשת העותרת, עמותת רגבים (להלן: "העותרת"), כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים לנקוט בכל הפעולות הנדרשות על מנת להפסיק את פעילותה של מחצבה הממוקמת על אדמות הכפר שיות, בסמוך ליישוב מיצד (להלן: "המחצבה"), ובכלל זה יפעלו לשיקום המרחב בו פועלת המחצבה, תוך חיוב האחראים להפעלתה בעלות השיקום. עוד מבקשת העותרת כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים לנקוט בכל הפעולות הנדרשות על מנת לחקור ולהעמיד לדין את האחראים להפעלתה של המחצבה בניגוד לדין, כפי הנטען, ובגרימת נזק סביבתי כתוצאה מהפעלתה.
- כן מבקשת העותרת כי במסגרת צו ביניים יורה בית המשפט הנכבד למשיבים "להפסיק באופן מיידי את פעילות המחצבה או כל שימוש בה, לחסום את דרך הגישה אליה, ולהחרים כל כלי עבודה, בין מכני ובין אחר, המשמשים לעבודות החציבה הבלתי חוקיות, והכל עד למתן פסק דין סופי בעתירה זו".
3. עמדת המשיבים היא כי דין העתירה ועמה הבקשה למתן צו הביניים להידחות, בהעדר עילה למתן הסעדים המבוקשים על-ידי העותרת, הכל כפי שיפורט להלן.

התשתית הנורמטיבית

אכיפה סביבתית

4. במסגרת הדין החל באזור, נתונות למפקד הצבאי סמכויות אכיפה כלפי בינוי הגורם למפגע סביבתי.
5. המינהל האזרחי, באמצעות קמ"ט איכה"ס, הוא הגורם האמון על ההגנה על הסביבה בשטחי C. הקמ"ט מונה לתפקידו על ידי ראש המנהל האזרחי, והוא יונק את סמכויותיו מאלו המסורות בידי מפקד האזור, מכוח המשפט הבין-לאומי ומכוח החקיקה באזור.
6. בהתאם לכללי המשפט הבין-לאומי, הדינים החלים על שטח הנתון בתפיסה לוחמתית, הינם הדין שחל באזור טרם התפיסה הלוחמתית, וכן תחיקת הביטחון, כפי שחוקקה על ידי מפקד האזור. חקיקה ישראלית איננה חלה בשטח הנתון בתפיסה לוחמתית, אלא אם הוחלה באופן מפורש בהחלה אקס-טריטוריאלית על ידי הכנסת, או לחילופין, אם הוחלה באמצעות תחיקת הביטחון על ידי מפקד האזור.
7. משכך, החקיקה הרלוונטית לענייננו היא אך ורק החקיקה החלה באזור, הכוללת, בין היתר, את חוק בריאות הציבור, 1966; צו בדבר שמירה על הניקיון (יהודה ושומרון) (מס' 1160), התשמ"ו-1986; הצו בדבר הגנה על הטבע (יהודה ושומרון) (מס' 363), תש"ל-1969; וחוק תכנון ערים, כפרים ובניינים, מס' 79 לשנת 1966 (להלן: "חוק התכנון הירדני").
8. חקיקה זו מקנה סמכויות, בין היתר, גם לקמ"ט איכות הסביבה, ומכוחה הוא רשאי להפעיל סמכויות פיקוח ולנקוט בכל הצעדים הדרושים למניעת מפגע סביבתי ולהסרתו. כמו כן, חקיקה זו אף קובעת סמכות לבצע אכיפה פלילית כלפי מי שהפר את הוראות הדין. עם זאת, סמכויות אלו מוגבלות אך לשטחי C, כפי שיפורט להלן.
9. טרם החתימה על הסכם הביניים, עליו יוסבר להלן, כלל הסמכויות בתחום איכות הסביבה היו מסורות לקמ"ט איכות הסביבה, אשר מונה על ידי ראש המינהל האזרחי, לרבות סמכויות הקשורות לטיפול במפגעים סביבתיים.
10. המקור המשפטי העוסק בחלוקת הסמכויות בין ישראל לבין הרש"פ הוא הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני מיום 28.9.1995 (כתבי אמנה, 1071, 33) (להלן: "הסכם הביניים"), אשר שינה באופן מהותי את חלוקת הסמכויות בתחום איכות הסביבה, ובכלל זה, גם בכל הקשור לטיפול במפגעים סביבתיים. הסכם זה עוגן בדין האזור, באמצעות המנשר בדבר יישום הסכם הביניים (יהודה ושומרון) (מס' 7), התשנ"ו-1995, וכן בדין מדינת ישראל, בהתאם לחוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות), התשנ"ו-1996.

הסכם הביניים קובע בסעיף 12 לתוספת הראשונה לסעיף IV לפרוטוקול בנושאים אזוריים (נספח III), בתרגום לעברית, כי:

"הצד הפלסטיני וישראל, בהכירם בצורך להגן על איכות הסביבה ולנצל משאבים טבעיים על בסיס בר-קיימא, מסכימים כדלהלן:

1. תחום זה כולל, בין היתר, רישוי מלאכות ותעשייה, והיבטי איכות הסביבה של התחומים הבאים: ביו, פסולת מוצקה, מים, הדברת מזיקים (לרבות פעילויות נגד מלריה), חומרי הדברה וחומרים מסוכנים, תכנון ובנייה, פיקוח על רעש, זיהום אוויר, בריאות הציבור, כרייה וחציבה, שמירת הנוף וייצור מזון.

2. הצד הישראלי יעביר לצד הפלסטיני והצד הפלסטיני יקבל על עצמו סמכויות ואחריות בתחום זה בגדה המערבית וברצועת עזה המוחזקות כעת בידי הצד הישראלי לרבות סמכויות ואחריות באזור C אשר אינן קשורות לשטח.

באזור C, סמכויות ואחריות בתחום זה הקשורות לשטח אשר כוללות רק היבטים סביבתיים של ביו, פסולת מוצקה, חומרי הדברה וחומרים מסוכנים, תכנון ובנייה, זיהום אוויר, כרייה וחציבה ושמירת הנוף, יועברו בהדרגה לתחום הסמכות הפלסטינית אשר תכסה את שטח הגדה המערבית ורצועת עזה למעט הנושאים אשר יידונו במשא ומתן על מעמד הקבע, במשך שלבי המשך ההיערכות מחדש, אשר יושלמו בתוך 18 חודשים מיום כינון המועצה. [ההדגשה הוספה – נ.א.]

11. מן האמור לעיל עולה, כי הסכם הביניים מעביר לרשות הפלסטינית את הסמכויות בתחום הגנת הסביבה בשטחי A ו-B, ועל כן, האחריות לטיפול בסוגיות הקשורות להגנת הסביבה בשטחים אלו, הינה בראש ובראשונה של הרשות הפלסטינית. בהתאם, האחריות לטיפול במפגעים סביבתיים שמקורם בשטחי האחריות של הרשות הפלסטינית, דוגמת המחצבה מושא העתירה, נמצאת, בהתאם להסכם הביניים, בידי הרשות הפלסטינית.

12. הלכה פסוקה היא, כי ענייניה המדיניים של המדינה מופקדים בידי הממשלה, שהיא הגוף המוסמך לנהלם ולהובילם, והיא בעלת שיקול דעת רחב מאד בעניין (ראו למשל: בג"ץ 1169/09 **פורום משפטי למען ארץ ישראל נ' ראש הממשלה** (ניתן ביום 15.6.09)). בהתאם לכך, לנוכח מערכת היחסים ההסכמית בין ישראל והרשות הפלסטינית, כידוע, פעולה בניגוד לאמור בהסכם הביניים הינה בעלת השלכות משמעותיות במישור המדיני והמשפטי כאחד. לאורך השנים נמנע בית המשפט הנכבד מהתערבות בעניינים מדיניים מובהקים, ובהם אופן ניהול מערכת היחסים ההסכמית בין ישראל והרשות הפלסטינית.

להחלטה כאמור השלכות משמעותיות במישור המדיני והמשפטי כאחד, ולמפקד האזור ולממשלת ישראל שיקול דעת רחב במיוחד באילו מקרים להפעיל את הסמכויות הללו, ולפיכך ברי, כי בנסיבות המקרה שלפנינו, אין מקום לחייב את הרשות המבצעת לבצע פעולות אכיפה כאמור.

13. נזכיר, כי סוגיה דומה התעוררה אך לאחרונה במסגרת בג"ץ 2722/14 **מצפה אילן נ' מדינת ישראל** ובג"ץ 3180/14 **מוא"ז מנשה נ' מדינת ישראל** (נשמעו במאוחד). במסגרת עתירות אלו, ביקשו העותרים כי בית המשפט הנכבד יורה למדינת ישראל לפעול להפסקת פעילות המפחמות בצפון השומרון, אשר ממוקמות בשטחי A ו-B, ואשר גורמות לזיהום אוויר וריח קשים.

נוכח העובדה כי המפחמות פועלות בשטח אשר הסמכויות בו בתחומי איכות הסביבה הועברו לרש"פ, בדומה לעתירה בענייננו, עמדת המדינה בעתירות אלו הייתה זהה לעמדה שפורטה לעיל, לפיה אין למפקד הצבאי סמכות לפעול בשטחי A ו-B.

בית המשפט העליון קיבל את עמדת המדינה בעניין, אך קבע כי על המדינה לפעול בהתאם לסמכויותיה ולאפשרויות העומדות בפניה לצורך צמצום הזיהום הנגרם מפעילות המפחמות (ובכלל זה הקמת צוות בין משרדי לטיפול בבעיה, איסור העברת גזם לתחומי האזור, טיפול בפסולת חקלאית בישראל ועוד).

14. במקרה דנן, פועלים קמ"ט איכות הסביבה ויחידת הפיקוח שבמינהל האזרחי, כפי שיפורט להלן, באמצעות הכלים העומדים לרשותם, ובהתאם לחלוקת הסמכויות בהסכם הביניים, על מנת למנוע את שפיכת פסולת העפר משטחי B לשטחי C.

אכיפה תכנונית

15. חלוקת הסמכויות בין הצד הישראלי לצד הפלסטיני, ביחס לתחום התכנון והבנייה, הוסדרה בהסכם הביניים. חלוקה זו קובעת, כי סמכויות בתחום התכנון והבנייה בשטחי C נתונות למינהל האזרחי, ואילו בשטחי A ו-B כלל הסמכויות בתחום התכנון והבנייה, לרבות סמכויות האכיפה, נמצאות בידיה של הרשות הפלסטינית.

חלוקה זו קיבלה תוקף בדיני האזור באמצעות הוראות סעיף 4 למנשר בדבר יישום הסכם הביניים (יהודה והשומרון) (מס' 7), התשנ"ו-1995, הקובע כך:

"א. מפקד כוחות צה"ל באזור וראש המנהל האזרחי יעבירו לידי המועצה ורשויותיה כוחות ותחומי אחריות המצויים בידיהם או בידי מי שהוסמכו על ידם או מונו מטעמם, לרבות כוחות חקיקה, שיפוט ומנהל, הכל כמפורט בהסכם הביניים ובכפוף להוראותיה".

16. חוק התכנון הירדני מהווה את המקור לסמכותן של רשויות האזור לנקיטת הליכים כנגד בנייה בלתי חוקית. סעיף 34(1) לחוק התכנון הירדני קובע, כדלקמן:

"אסור להתחיל בעבודה – בתוך מרחבי התכנון המוכרזים – שבצועה טעון רשיון ואסורים תכנונה או בינויה של קרקע כלשהי או עשיית שימוש בה הטעון קבלת רשיון, אלא לאחר שיתקבל רשיון עבור העבודה או התכנון או הבינוי או השימוש; ואין להוציא רשיון כזה אלא כשהוא תואם להוראות חוק זה ולתקנות שהותקנו על פי חוק זה, ולתכנית התכנון המתארת והמפורטת או לתכנית החלוקה ולכל ההוראות וההנחיות המהווה חלק בלתי נפרד מהן." [ההדגשות הוספו – נ.א.]

סעיף 34(4) לחוק זה מגדיר מהו "בינוי", אשר טעון מתן רשיון, ובלעדיו – חל איסור להתחיל בעבודות הבינוי, וזו לשונו:

- א. הקמת בנין או הכנסת שינויים בו, הרחבתו, תיקונו או הריסתו.
- ב. השימוש בבנין ובקרקע למטרה שונה מהמטרות המותרות (בין עפ"י קביעה מפורשת ובין כתוצאה מכך שהבנין או הקרקע נמצאים באזור מיוחד) - עפ"י תכנית בינוי מאושרת הכוללת את הבנין או הקרקע ועפ"י רשיון כלשהו שהוצא לגבי הבנין או הקרקע ועפ"י רשיון כלשהו שהוצא לגבי הבנין או הקרקע הנ"ל לרבות שינוי השימוש הקיים לבנין או לקרקע.
- ג. הנחת רשת ביוב, ניקוז וחפירת בורות ספיגה וסינון.
- ד. חפירות, הריסה ומילוי.
- ה. הקמת דרכים, קירות וגדרות וכל עבודה הנדסית ועבודת כריה וכל עבודות אחרות המבוצעות בבטן האדמה או מעליה.
- ו. כל פעולות הבניה והעבודות הנוגעות לצורה החיצונית של הבניינים לרבות סיווד וצביעה.
- ז. התקנת אמבטיה, בית שימוש, כיור, קערה או ביב שופכין בבנין קיים.
- ח. התקנת מעליות חשמליות בבניינים קיימים.
- ט. מיזוג אוויר והסקה.
- י. השימוש בכל קרקע, דרך או כל חלק חיצוני של בנין לצורך פרסום.
- אולם הביטוי "בינוי" אינו כולל את הדברים הבאים: -
- א. עבודות אחזקה ושיפור אינן מהוות בניה, בתוך הבנין.
- ב. ביצוע עבודות כלשהן מטעם רשות הדרכים המתחייבות לצורך אחזקה או השבחה של דרך כלשהי, אם עבודות אלה נעשות בגבולות אותה דרך.
- ג. ביצוע עבודות כלשהן מטעם רשות מקומית או ממשלתית כלשהי, לצורך פיקוח, תיקון, חידוש רשת ביוב כלשהי, התקנת צינורות או כבלים תת קרקעיים או מתקנים אחרים לרבות המעבר בתוך רחוב או קרקע כלשהם לצורך זה.
- ד. השימוש בקרקע כלשהי למטרה חקלאית באזורים המיועדים לכך.
- [ההדגשות הוספו – א.א.]

כעולה מן המפורט לעיל, הגדרת המושג "בינוי", הינה רחבה ביותר, והיא כוללת, למעשה, כמעט כל שינוי בקרקע או במבנה, לרבות שימוש בקרקע למטרה השונה מן המטרה המותרת על-פי תכנית מאושרת החלה בשטח.

מאחר ופעילות הכרייה והחציבה – הממוקמות בשטח שייעודו חקלאי לפי תכנית המתאר המנדטורית החלה – אינה מהווה שימוש בקרקע לצורך חקלאי אלא לצורך תעשייתי מובהק, הרי שבהתאם להוראת סעיף 34(4) שלעיל, בהעדרו של היתר בניה, המדובר בבינוי בלתי חוקי, אשר ניתן לנקוט נגדו בהליכי פיקוח והריסה.

17. באשר לסמכות בדבר תפיסת טובין, סעיף 60 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009, מקנה סמכות לחייל או לרשות מוסמכת שנתמנתה לכך (שוטר או פקח), לתפוס באופן מיידי טובין, אשר יש חשש כי שימשו או עתידים לשמש לצורך ביצוע עבירה. מכוח סעיף זה, השואב סמכותו מתחיקת הביטחון באזור, רשאים פקחי יחידת הפיקוח במנהל האזרחי לתפוס כלי עבודה וביניה, לשם סיכול פעולות בנייה בלתי חוקיות.

לפיכך, ובהתאם לכל האמור לעיל, הן הסמכות לפעול להריסת בינוי בלתי חוקי והן הסמכות לתפוס טובין בגין בינוי בלתי חוקי, רלוונטיות להפעלה אך ורק בתחום שטחי C, הנתונים לשליטה ישראלית, שכן לא קיימת עבירה של בינוי בלתי חוקי בשטחי A ו-B.

סדרי עדיפויות לאכיפה

18. שאלת סדרי העדיפויות של הרשות לביצוע הליכי פיקוח ואכיפה, ולרבות מידת התערבותו של בית המשפט ביחס לשיקול הדעת המופעל על ידי הרשות בקביעת סדרי עדיפויות כאמור, קיבלה התייחסות נרחבת במסגרת ההלכה הפסוקה שיצאה מלפני בית המשפט הנכבד. כך למשל, בבג"ץ 1555/06 קינג נ' עיריית ירושלים, תק-על 2006(2) 2841, עמ' 2843, נכתב כדלקמן:

"עתה משהוחלט לקדם את הטיפול בנושא הבנייה הבלתי-חוקית בירושלים, מסור הטיפול לגורמים המקצועיים האמונים על אכיפת החוק ועל קביעת סדרי העדיפויות ביחס לאמצעי האכיפה ולהיקפה.

עלינו להביא בחשבון כי המשאבים הנדרשים למילוי המשימה הם בידי הרשות המבצעת ומדיניות האכיפה נקבעת על-פי סדרי העדיפויות שהיא מציבה לעצמה; זאת על-פי מוקדי הפרת החוק, האמצעים שבידי הרשויות השונות, ועל-פי היכולת המעשית והמבצעית. בכל אלה, לא נראה להתערב כל עוד אין הרשות מתנערת מחובתה לאכוף חוק [...]"

הלכה דומה נקבעה במסגרת בג"ץ 1161/06 תנועת "אנחנו על המפה" נ' שר הבטחון, תק-על 2007(4), אשר הטענות שהועלו במסגרתו דומות במהותן לטענות הנטענות על ידי העותרים במסגרת העתירה דנן. בהתייחסו לטענת העותרים בדבר העדר אכיפה תכנונית ביחס למגזר הפלסטיני באזור יהודה והשומרון, שב וקבע בית המשפט הנכבד כדלקמן:

"הלכה מושרשת היא כי בית המשפט לא יתערב על נקלה בשיקול דעתה של הרשות המוסמכת באשר לסדרי העדיפות שהיא קובעת לעצמה באכיפת החוק. התערבות בסדרי העדיפות במדיניות אכיפה של רשות מוסמכת עשויה להתרחש מקום בו הוכחה התנערות מלאה או הימנעות בלתי-סבירה מאכיפת החוק, או כאשר סדרי העדיפויות שגיבשה הרשות לצורך האכיפה נגועים בפגם של אי סבירות קיצוני, או בפגם אחר הפוגם בחוקיותם."

עיקרי העובדות הצריכות לעניין

19. המחצבה מושא העתירה מצויה על אדמות הכפר שיוח, כ-630 מטרים לכל הפחות מדרום ליישוב מיצד. מיקומה של המחצבה וממילא גם עבודת החציבה מתבצעת בשטח B ושפיכת פסולת החציבה מתבצעת בשטח C.

תצלום אוויר של אתר החציבה ותל העפר מצורף ומסומן מש/1.

20. לטענת העותרת, פעילותה הבלתי חוקית של המחצבה, הן בשטחי B והן בשטחי C ובייחוד שפיכת פסולת החציבה לתל עפר הנמצא צפונית למחצבה בשטחי C (להלן: "תל העפר") גורמת לפגיעה סביבתית נרחבת ומשמעותית, המתבטאת בפגיעת הנוף וגרימת נזק לנחל משאש, המהווה בית גידול ייחודי לזנים נדירים על סף הכחדה.

21. לנוכח העובדה כי תל העפר והמחצבה הנמצאת דרומית לו, נמצאים במרחק של, **לכל הפחות**, 630 מטרים מאזור המגורים הקרוב ביותר – היישוב מיצד (אֶסְפֶּר), הרי שתל העפר והמחצבה, אינם נמצאים באזור המוגדר כ- "אזור רגיש", קרי, רדיוס של כ-500 מטרים מאזורי מגורים או אזורי שהייה של ציבור, וזאת בהתאם לאמת המידה שנקבעה בחוק העזר לאיגוד רשויות מקומיות לאיכות הסביבה-שומרון (מחצבות), התשנ"ט-1999. מאחר ומיקום תל העפר אינו מוגדר כאזור רגיש, אין מתבצעת במקום בדיקת ניטור אוויר על-ידי יחידת קמ"ט איכות הסביבה.

צילום מפת אומדן מרחק מאתר שפיכת עודפי העפר ליישוב אספר מצורף ומסומן **מש/2**.

22. בהיבט הגיאולוגי, המחצבה, אשר שופכת את תוצרי חציבתה בתל העפר, שוכנת בעיקרה על גבי אבן גיר. הצפיפות הממוצעת של אבן גיר (הנאמדת באומדן של 2.5 ק"ג גיר לליטר סלע), הופכת את האפשרות שמשב רוח יוכל לשאת ולפזר באוויר את חלקיקי ערימת העפר וליצור מפגע איכות אוויר, לבלתי-סבירה.

צילום מפה גיאולוגית של אזור החציבה וטבלת צפיפויות אבן מצורף ומסומן **מש/3**.

עם זאת, חלקיקי אבק שגודלם הממוצע הינו PM10, עלולים להתעופף באוויר בעת פעולת שפיכת עודפי החציבה לתל העפר, או לחילופין, על ידי רוח חזקה. אף על פי כן, כיוון שהמרחק מאזור המגורים הסמוך עולה על 500 מטר, כאמור לעיל, בלתי-סביר שיווצר מפגע תברואתי אשר יתבטא בזיהום אוויר, אף במקום שפיכת עודפי החציבה.

מעבר לאמור, משטר הרוחות באזור, אשר הינו בעיקר לכיוון מזרח או מערב, מפחית את הסיכוי שרוחות הנושאות עמם חלקיקי אבק או גיר, יגיעו ליישוב מיצד, אשר כאמור לעיל, נמצא צפונית לתל העפר.

23. עוד נוסיף, כי מאחר שערימות עודפי החציבה הינן של המסלע המקומי, פעילות המחצבה אינה מביאה להפרה של המאזן הגיאולוגי הסביבתי או לזיהום הסביבה. על כן, טענת העותרת ביחס למינרלים רעילים, הגורמים לנזק משמעותי לסביבה ולמי התהום, אינן נכונות ודינן להידחות.

כן נציין, כי מאחר והמחצבה ועודפי החציבה מצויים על שלוחה בין ואדיות, אשר גובהה 860 מ' מעל פני הים, ולנוכח כמות המשקעים הנמוכה באזור (250-400 מ"מ גשם בשנה), טענת העותרת בסעיף 42 לעתירה בדבר "מינרלים רעים", המזהמים את מי הגשמים ומי התהום משוללת יסוד.

24. יצוין עוד, כי למעט פניית העותרת, לא נתקבלו בחמש השנים האחרונות, תלונות במשרדי יחידת קמ"ט איכות הסביבה, בכל הנוגע לתל העפר והמחצבה הסמוכה לו.

פעולות פיקוח ואכיפה תכנונית

25. תכנית המתאר החלה בתחום שטח תל העפר, היא תכנית מתאר מנדטורית RJ-5 המייעדת את השטח לשימוש חקלאי. לפיכך, השימוש שנעשה בשטח – שפיכת פסולת המחצבה לתל העפר – חורג ממטרה זו, ומהווה בינוי בלתי חוקי, אשר בסמכות המנהל האזרחי לנקוט בהליכים לאכיפתו.

26. הליכי האכיפה כנגד תל העפר החלו ביום 9.6.15, בפתחת תיק פיקוח ח' 176/15 והוצאת צו הפסקת עבודה בגין עבודות המהוות "שפיכת פסולת עפר" באתר סילוק פסולת בגודל של כ-10 דונם. עם הוצאת צו הפסקת העבודה נתלה במקום זימון לדיון בפני ועדת המשנה לפיקוח ליום 28.06.15. כמו כן, התקיימו מספר סיורים באזור תל העפר, לצורך תפיסת כלים המשמשים במקום, לאור המבנה הטופוגרפי של המחצבה, כפי שיוסבר להלן.

27. כפי שניתן לראות מתצלומי אתר החציבה ותל העפר, המבנה הטופוגרפי של המחצבה ותל העפר, מאפשר לשפוך את פסולת החציבה מתחום שטחי B לתוך שטחי C, או לחילופין, לשפוך את פסולת החציבה בשטחי C, אך לעבור במהירות חזרה לשטחי B, באופן שאינו מאפשר אפשרות של ממש למינהל האזרחי לפעול למניעת המשך ביצוע עבירות הבניה במקום.

28. עוד נוסף, כי רשויות האזור כן נוקטות, בהליכי פיקוח ואכיפה, בין היתר, ביחס למחצבות הממוקמות בשטחי C הסמוכים למחצבה שבנדון. בתוך כך, ננקטו על-ידי רשויות האזור הליכי אכיפה בקרבתה של המחצבה ומערבית לה; כך למשל, ביום 27.10.14 בוצעה ע"י יחידת הפיקוח תפיסה של כלי עבודה ("שופל זחל", "באגר זחל" מסור אבן ומשאית), עקב ביצוע עבודות חציבה ללא היתר והפרת צו הפסקת עבודה.

צילום דו"ח תפיסות כלי צמ"ח בשטח המחצבה מצורף ומסומן מש/4.

יחד עם זאת יובהר, כי לעמדת רשויות האזור, ביצוע פעולות פיקוח ואכיפה במקום, אינו מצוי בראש סדר העדיפויות, וזאת ממספר טעמים:

- א. מדובר בשטח קטן יחסית;
- ב. השטח מרוחק ממקום הימצאות תושבים באזור;
- ג. היעדרו של סיכון סביבתי חמור, הנגרם עקב הימצאותו של תל העפר;
- ד. הצורך בהקצאת משאבים ניכרים לשם ביצוע פעולות פיקוח ואכיפה באזור תל העפר, שכן על מנת שהגורמים אשר משליכים את עודפי העפר לא יוכלו לזהות את הגעת הפקחים, יש צורך לעבור בדרך מדברית עקיפה, הכרוכה בנסיעה ארוכה וקשה.

29. חרף זאת, ומתוך מחויבות לשלטון החוק, רשויות האזור ממשיכות ופועלות לעריכת ביקורת מתמדת בגזרה, תוך ניסיונות לזיהוי מבצעי העבודות בזמן אמת, לצורך מניעת המשך העבודות.
30. על כן, ובהתחשב בעובדה שמבחינה מעשית, אין לגורמי המינהל האזרחי סמכות לנקוט בהליכי פיקוח ואכיפה כנגד המחצבה עצמה או כלי המחצבה הנמצאים בשטח B, רשויות האזור השקיעו משאבים ניכרים לצורך מניעת המשך העבודות במקום, עת שערכו פעולות פיקוח, מעת הוצאת הצווים התכנוניים, תוך עריכת סיורים עיתיים בשטח עד עתה. לנוכח האמור, ובניגוד לטענת העותרת, לא ניתן להצביע על הימנעות בלתי-סבירה מצד רשויות האזור, בביצוע פעולות אכיפה כנגד תל העפר, או על עילה להתערבות בסדרי העדיפויות אשר נקבעו על ידי רשויות האזור, בשים לב לצורך בחלוקת משאבי הרשויות באופן האפקטיבי ביותר, לצורך אכיפת החוק באזור.

עמדת המשיבים

31. עמדת המשיבים היא כי דין העתירה להידחות, בהעדר עילה למתן הסעדים המבוקשים על-ידי העותרת.
32. כפי שהוסבר לעיל, מדובר במחצבה הפועלת בשטח B, המצוי בתחום אחריותה של הרשות הפלסטינית. בהתאם להסכמי הביניים, הסמכות לטיפול בנושאים הנוגעים לתכנון ובנייה והגנת הסביבה בשטחי B, ובכלל זה, הטיפול במפגעים סביבתיים, הועברה לאחריותה של הרשות הפלסטינית.
33. ביחס לתל העפר הזולג לשטח C, כפי שהוסבר, על אף שתל העפר נמצא בעדיפות נמוכה במסגרת סדר העדיפויות לאכיפה של המינהל האזרחי, וזאת, בין היתר, בהתבסס על כך שתל העפר ממוקם בריוחוק יחסי ממקום יישוב כלשהו, ומהווה בעיקר מפגע נופי אשר אינו טומן בחובו פגיעה סביבתית מהותית, רשויות האזור נקטו במספר פעולות פיקוח, אשר דורשות הקצאת משאבים בלתי-מבוטלת, עקב המורכבות הטופוגרפית הנובעת מחלוקת השטח הנדון בין שטחי B ו-C.
- נוסף על כך, נציין כי רשויות האזור פועלות במסגרת האילוצים התקציביים הקיימים, תוך שקידה ראויה, למניעת המשך ביצוע עבירות הבניה הבלתי חוקית, הן במרחב הסמוך לבניה מושא העתירה והן תוך מעקב אחר עבודות הבניה בגינן ננקטו הליכי הפיקוח שעניינם יפורט להלן, וזאת באמצעות עריכת סיורים עיתיים בקרבת המחצבה ותל העפר.
34. לאור האמור, ולנוכח ההלכה הפסוקה בדבר מידת התערבותו המועטה של בית המשפט הנכבד ביחס לסדרי העדיפויות לביצוע הליכי פיקוח ואכיפה, ובכלל זה, עיתוי מימוש האכיפה, אשר מערב שיקולים מורכבים של כוח אדם ומשאבים, הרי שמדובר במקרה שאינו מסוג המקרים המצדיקים התערבותו של בית המשפט הנכבד.

כמוסבר לעיל, התערבות כאמור תתרחש אך ורק במקרים חריגים, כגון התנערות מלאה או בלתי-סבירה מאכיפת החוק, או לחילופין, כאשר יש פגם מהותי בסדרי העדיפויות, אשר פוגם בסבירותם, והתנהלות המשיבים במקרה דנן מעלה כי אין מדובר במקרה מסוג זה.

35. בכל הנוגע לטענות העותרת, ביחס להעדר גביית מס ותמלוגים מהמחצבה, נציין כי בהתאם להעברת הסמכויות האזרחיות בשטחי A ו-B לצד הפלסטיני, כפי שנקבע בהסכמי הביניים, ניהול, רישוי וגביית התמלוגים של מחצבה הנמצאת בשטח B, הינם מעניינה של הרשות הפלסטינית, ואין המינהל האזרחי מוסמך ורשאי להתערב ברגולציה הפנימית, אשר ננקטת על ידי הרשות הפלסטינית.

36. מכלל האמור עולה, כי רשויות האזור נוקטות בכלל הסמכויות המצויות בידיהן לשם התמודדות וטיפול בתל העפר מושא העתירה. עוד יודגש, כי ככל שפעולות שפכת פסולת החציבה לא יפסיקו, תמשכנה רשויות האזור לפעול, בכפוף לסמכויותיהן וסדרי העדיפויות באכיפה, למניעת הרחבת הבינוי הבלתי חוקי.

37. בנסיבות אלה, סבורים המשיבים כי דין העתירה להידחות, תוך חיוב העותרת בהוצאות.

38. תגובה זו נתמכת בתצהירו של אלי"מ אורי מנדס, סגן ראש המינהל האזרחי.

נטע אורי, עו"ד
סגנית בכירה א'
בפרקליטות המדינה

היום, י"ב באדר א' תשע"ו
21 בפברואר 2016

תצהיר

אני הח"מ, אלי"מ אורי מנדס, ת.ז. 024528796, לאחר שהזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. הנני משמש כסגן ראש המינהל האזרחי באיו"ש.

2. אני עושה תצהירי זה לתמיכה בתגובה המקדמית מטעם המשיבים בבג"צ 8204/15 רגבים נ' שר הביטחון ואח'.

3. העובדות המפורטות בתגובה זו הינן אמת למיטב ידיעתי ואמונותי.

4. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אורי מנדס, אל"מ
סגן ראש המנהל האזרחי

אישור

אני הח"מ, עו"ד שיר גומס, מאשר בזאת כי ביום 21.02.2016 הופיע בפניי אלי"מ אורי מנדס המוכר לי אישית, שמספר זהותו _____, ולאחר שהזהרתי כי עליו להצהיר את האמת וכי אם לא יעשה כן יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפניי על תצהיר זה.

S. Goms
שיר גומס דה מסקיסה עו"ד
מ.ר. 68726

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
תצלום אוויר של אתר החציבה ותל העפר	מש/1
צילום מפת אומדן מרחק מאתר שפיכת עודפי העפר ליישוב אספר	מש/2
צילום מפה גיאולוגית של אזור החציבה וטבלת צפיפויות אבן	מש/3
צילום דו"ח תפיסות כלי צמ"ה בשטח המחצבה	מש/4

מש/1

תצלום אוויר של אתר החציבה
ותל העפר

מש/2

צילום מפת אומדן מרחק מאתר
שפיכת עודפי העפר ליישוב
אספר

בלמ"ס

-4-

נספח א'- מפת מרחק ממגורים : אתר שפיכת עודפי עפר היישוב אספר

בלמ"ס

163249

מש/3

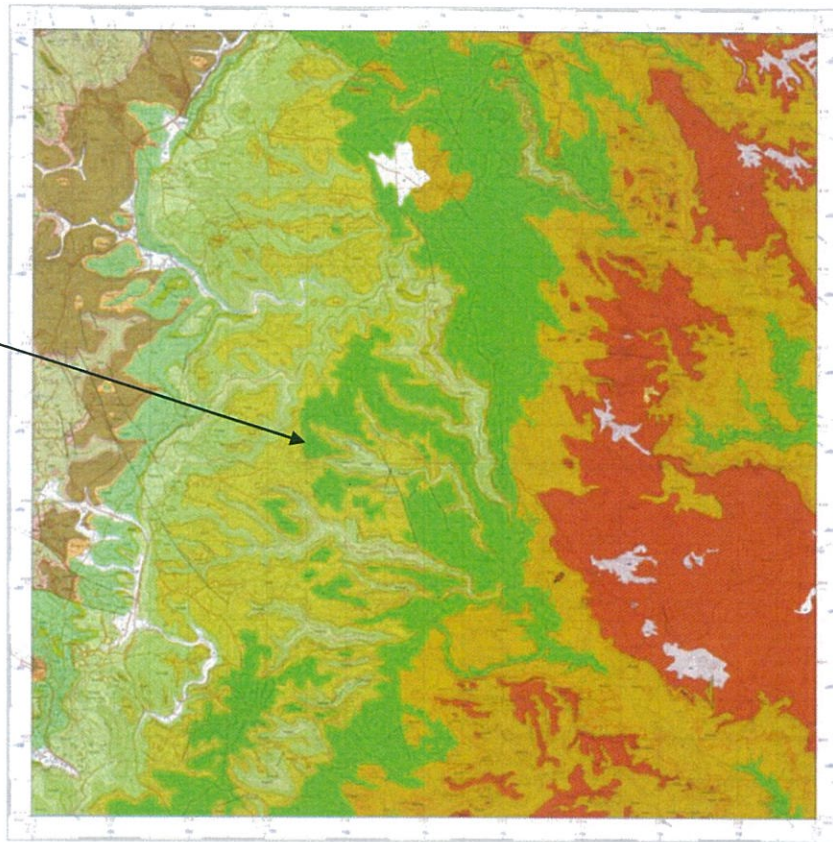
צילום מפה גיאולוגית של אזור
החציבה וטבלת צפיפויות אבן

בלמי"ס

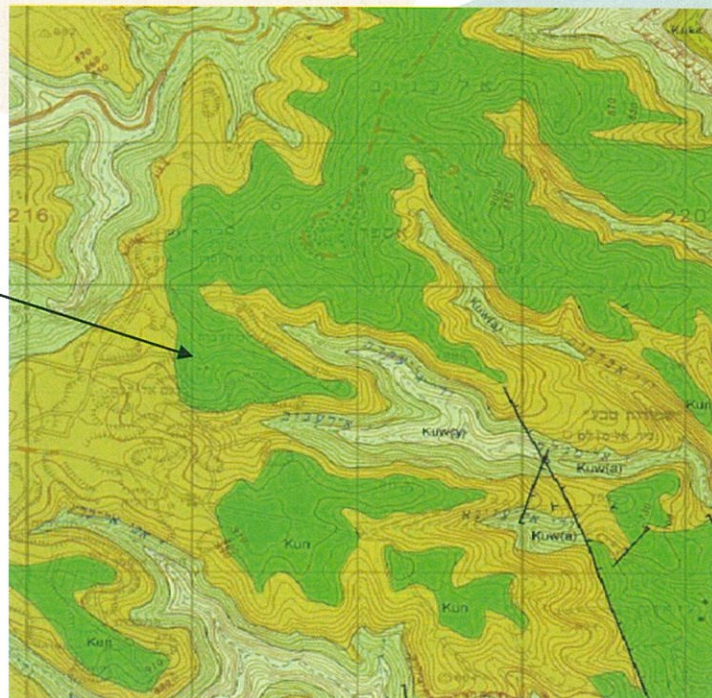
-5-

נספח ב'- מפה גאולוגית של אזור החציבה

המחצבות

המחצבות

בלמי"ס

סטרטיגרפיה

Limestone גיר	Dolomite דולומיט	Chalk צ'ולק	Marl מרל	Chert צ'רט	Clay קליי	Sand חול	Gravel גראבל	Quartzite קווארצטיט	Meta-sediment מטא-סדומנט	Fossiliferous פוסיליפרי

נספח ג': טבלת צפיפויות אבן. אבן גיר - Limestone

Average Specific Gravity of Various Rock Types

Density (SI units) = SG X Density of water
(1.0 g/cc or 1000 kg/cubic metre)

מש/4

צילום דו"ח תפיסות כלי צמ"ה
בשטח המחצבה

שמור

המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון היחידה הארכאית לפיקוח אזור יהודה

-1-

ה-ח 706 112309
ה' במרחשוון התשע"ה
29 באוקטובר 2014

בס"ד

מנהל יחידת הפיקוח
רמ"א/סגן רמ"א
יועמ"ש
רת"ח תשתית
רמת"ק חברון
רמ"ד מימוש וחריגה -תשתית
קמ"ט מסו"ת
קצין תשתיות- חברון
ממונה מימוש ואכיפה
רכזות וועדה
רכז פיקוח בית לחם דרום
ע.ממונה יהודה

הנדון : דיווח על תפישות כלי צמ"ח במחצבות שיוח-נפת חברון

- בתאריך 27.10.14 בוצעה החרמה של כלי צמ"ח, בעקבות חציבה ללא היתר+הפרת צו הפסקת עבודה.
- להלן פירוט החרמה :

מס' החרמה	אזור	בעלים	טובין מוחרמים	הוצאות תפיסה	הערות
ה"ח פ 100/14	מחצבות שיוח	המחזיק	שופל זחל	2 מפעילים, 2 מובילים, משאית	לא הגיע איש במהלך ההחרמה לטעון על הכלים, צווי התפיסה הונחו במקום. העמיס אבן במחצבה
ה"ח פ 101/14			CAT באגר	מנוף, (מוביל אחד תשלום שימוש במוביל קיים)	
ה"ח פ 102/14			מסור אבן		
ה"ח פ 103/14		פאזי גיית ת.ז. 954141487	משאית DAF		

לידיעתך.

מצ"ב תצ"א, מפה, תמונות העתק מצו החרמה.

בברכה
ניר כהן
ממונה אזור יהודה

שמור

משרד ראשי-טלי 051 / 02-9977773 פקס 02-9977344 ת.ד 2 בית אל
משרד אזורי יהודה טלי 02-9703881 פקס 02-9703884

מיקום התחרמה

1:5,000

מקרא

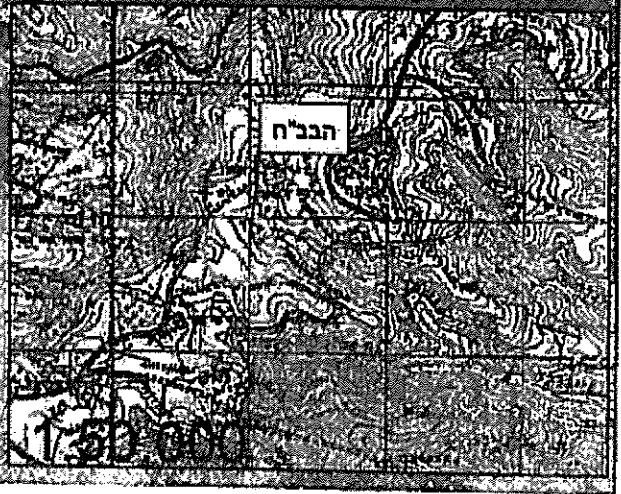
שטח יטויים

27-11-2012

הסכם

TYPE4_3

	A
	B
	שטח המסלול

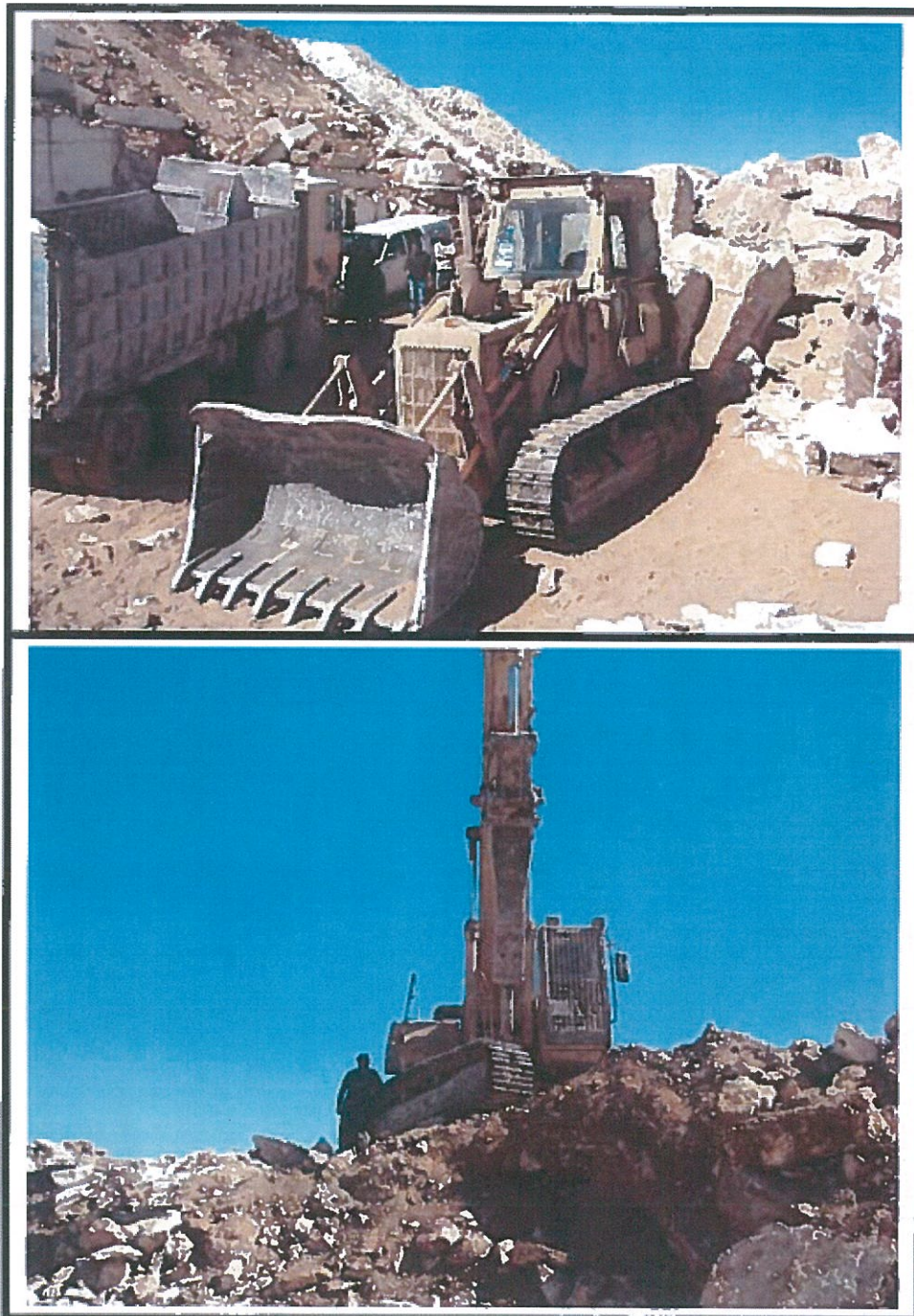

שמור
המנהל האזרחי אזור יהודה ושומרון
היחידה המרכזית לפיקוח
אזור יהודה

-3-

החרמה במחצבות
שיוח

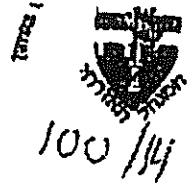

שמור

משרד ראשי-טלי 051 / 02-9977773 פקס 02-9977344 ת.ד 2 בית אל
משרד אזורי יהודה טלי 02-9703881 פקס 02-9703884

الوحدة المركزية للتفتيش والمراقبة
 نو בדבר הוראות ביטחון, תש"ל - 1970
 أمر بشأن تعليمات أمن, 1970
 תפיסת טובין מס' 00502
 ضبط سلع رقم

במקום סמכותי למי סעיף 80 לצו בדבר הוראות ביטחון, תשס"ח, תשס"ח את הטובין המפורטים להלן מידי:
 [استنادا لصلاحيتي حسب البند 80 للأمر بشأن تعليمات أمن, قمت بضبط المعدات المذكورة أدناه بحوزة:]

מחזיק הטובין/ الشخص الذي بحوزته السلع				
שם פרטי, אב, סב (اسم شخصي, أب, جد)	מסמחה עائلة	ת"ז بطاقة هوية	כתובת عنوان	חתימה توقيع
תחתן				

בעל הטובין/ صاحب السلع				
שם פרטי, אב, סב (اسم شخصي, أب, جد)	מסמחה عائلة	ת"ז بطاقة هوية	כתובת عنوان	חתימה توقيع

סיבת התפיסה :
 سبب الضبط

יש טעם לחשוד שנעברה לגבי הטובין עבירה על הדין ו/או חזיקת הכיטחון. יש טעם לחשוד
 שהשומעו בטובין הנ"ל לשם ביצוע עבירה (פרוט).
 هناك أسباب تدعو للشك بارتكاب مخالفة متعلقة بالمعدات, على القانون و/أو تشريع الأمن, هناك أسباب تدعو للشك
 باستعمالهم المعدات المذكورة أعلاه لتنفيذ مخالفة (تفصيل).

מס' 138
 תאריך 27.10.74

פרוט הטובין:
 تفاصيل البضائع (السلع)

מחזור البيان	כמות كمية	הערות ملاحظات
1	1	CAT

מקום אחסון הטובין/ مكان تخزين السلع

שם פרטי מבעצ תפיסת הטובין: שם מלא/ الاسم الكامل תפקיד/ وظيفة, מוסד/ مؤسسة
 תאריך/ تاريخ

029303884
 029303884
 029303882
 1330
 27.10.74
 029303884
 029303884
 029303882

צבא הגנה לישראל - המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון
 جيش الدفاع الإسرائيلي - الإدارة المدنية لمنطقة יהודה والسامرة

היחידה המרכזית למיקוח
 الوحدة المركزية للتفتيش والمراقبة
 בן דיבר הוראות ביטחון, תש"ל - 1970
 أمر بشأن تعليمات أمن, 1970
 תמיסת טובין מס' 00503
 ضبط سلع رقم

101/14

בתוקף סמכותי לפי סעיף 80 לבן דיבר הוראות ביטחון, תש"ל - 1970, תמסתי את הטובין המפורטים להלן מידי:
 إقتاداً لمصلاحيتي بحسب المادة 80 للأمر بشأن تعليمات أمن, قست بضبط المعدات المذكورة أدناه بحوزة:

מחזיק הטובין/ الشخص الذي يحوزته السلع

שם פרטי, אב, סב (اسم شخصي, أب, جد)	משפחה עائلة	ת"ז بطاقة هوية	כתובת عنوان	חתימה توقيع
דניאל				

בעל הטובין/ ملاك السلع

שם פרטי, אב, סב (اسم شخصي, أب, جد)	משפחה عائلة	ת"ז بطاقة هوية	כתובת عنوان	חתימה توقيع

סיבת תמיסה:

سبب الضبط

יש טעם לחשוד שנעברה/נעברה על חוק/אד חוקית הביטחון. יש טעם לחשוד שהעומד/עומדת בטובין זה/זו לא/לא שם ביצוע עבירה* (פרוט)
 هناك اشتباه يدعو للشك بان هناك مخالفة بمطابقة بالمعدات, على القانون و/او تشريع الأمن. هناك أسباب تدعو للشك باستعمالهم المعدات المذكورة أصلاه لتفكيك مخالفة* (تفصيل).

דניאל

פרוט הטובין:

تفاصيل البضائع (السلع)

מבחן البيان	כמות كمية	הערות ملاحظات
חומר	1	CAT

מקום אחסון הטובין/ مكان تخزين السلع

פרוט מבצע תמיסת הטובין:

שם פרטי/ اسم الكامل

FAX 029703884
 029703888
 029703882

תוקף מפתח שער הטובין
 תאריך/ تاريخ
 שעה/ ساعة

טלפון לברורים
 رقم الهاتف للاستفسار

צבא הגנה לישראל - המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון
גיש الدفاع الإسرائيلي - الإدارة المدنية لمنطقة יהودا والسامرة

היחידה המרכזית לפיקוח
الوحدة المركزية للتفتيش والمراقبة
צו בדבר הוראות ביטחון, תש"ל - 1970
אמר بشأن تعليمات أمن, 1970
תפיסת טובין מס' 00504
ضبط سلع رقم

102/14

בתוקף סמכותי לפי סעיף 80 לצו בדבר הוראות ביטחון, תפסתי את הטובין המפורטים להלן מידי:
استنادا لصلاحيتي حسب البند 80 للأمر بشأن تعليمات أمن, قمت بضبط المعدات المذكورة أعلاه بحوزة:

מחזיק הטובין/ الشخص الذي بحوزته السلع

שם פרטי, אב, סב اسم شخصي, أب, جد	משפחה عائلة	ת"ז بطاقة هوية	כתובת عنوان	חתימה توقيع
דניאל ז'ור				

בעל הטובין/ صاحب السلع

שם פרטי, אב, סב اسم شخصي, أب, جد	משפחה عائلة	ת"ז بطاقة هوية	כתובת عنوان	חתימה توقيع

סיבת התפיסה:

نسب الضبط

יש טעם לחשוד שנעברה לגבי הטובין עבירה על הדין ו/או תחיקת הביטחון. יש טעם לחשוד
שהשתמשו בטובין הנ"ל לשם ביצוע עבירה* (פרוט).
هناك أسباب تدعو للشك بارتكاب مخالفة منطقتي بالمعدات, على القانون و/أو تشريع الأمن. هناك أسباب تدعو للشك
بإستعمالهم المعدات المذكورة أعلاه لتنفيذ مخالفة* (تفصيل)

1/4 דקר

פרוט הטובין:

تفاصيل البضائع (السلع)

מזהות البيان	כמות كمية	הערות ملاحظات
לסור אב	1	

מקום אחסון הטובין/ مكان تخزين السلع

פרטי מבצע תפיסת הטובין:

שם מלא/ الاسم الكامل. תפקיד/ الوظيفة, משרד/ الوزارة, חתימה/ توقيع

תאריך/ التاريخ

שעה/ ساعة

1336 מס' פיקוח/ رقم

029703898 מס' פיקוח/ رقم

029703898 מס' פיקוח/ رقم

029703898 מס' פיקוח/ رقم